

Герої

КУПИТИ

Всесвіт «Першого Закону»

Герої - це не протектор Півночі, прозваний Чорним Доу, і не лорд-маршал Крой, головнокомандувач армії Його Величності на Півночі, і не полковник Бремер дан Ґорст, і не «принц» Кальдер...

Щиро кажучи, всі ці особи - радше різники, що ведуть кнурів на забій. Можливо, справжні герої - це забуті кам'яні велети, що бовваніють на вершині нещасного пагорба у глухомані Півночі, бо саме вони впродовж трьох днів стануть мовчазними свідками кровопролитної битви між арміями Союзу і Півночі. І чи доросте хтось з-поміж тисяч і тисяч вояків до справжніх героїв, вирішиться саме тут.

The background of the cover is a dramatic illustration. It features a large, dark, metallic helmet with a prominent, curved horn or crest. The helmet is positioned in the center, resting on a bed of tall, dark grass. The sky above is a mix of dark blue and deep red, suggesting a sunset or a battle scene. In the distance, a line of spears or pikes is visible against the horizon.

ГЕРОЇ

Джо Абберкромбі

КСД

Joe Abercrombie

THE HEROES

A NOVEL

Джо Аберкромбі

ГЕРОЇ

РОМАН

ХАРКІВ
2024 КСД

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2024

ISBN 978-617-15-0938-2 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: Abercrombie J. The Heroes : A Novel / Joe Abercrombie. — London : Gollancz, 2023. — 500 p.

Переклад з англійської *Анни Нікіфорової-Вакалюк*

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Іван Дубровський*

Аберкромбі Дж.

А14 Герої : роман / Джо Аберкромбі ; пер. з англ. А. Нікіфорової-Вакалюк. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2024. — 752 с.

ISBN 978-617-15-0787-6

ISBN 978-1-399-61449-8 (англ.)

Герої — це не протектор Півночі, прозваний Чорним Доу, і не лорд-маршал Крой, головнокомандувач армії Його Величності на Півночі, і не полковник Бремер дан Горст, і не

«принц» Кальдер... Щиро кажучи, всі ці особи — радше різники, що ведуть кнурів на забій. Можливо, справжні герої — це забуті кам'яні велети, що бовваніють на вершині нещасного пагорба у глухомані Півночі, бо саме вони впродовж трьох днів стануть мовчазними свідками кровопролитної битви між арміями Союзу і Півночі. І чи доросте хтось з-поміж тисяч і тисяч вояків до справжніх героїв, вирішиться саме тут.

УДК 821.111

© Joe Abercrombie, 2011

© Dave Senior, карти, 2010

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2024

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2024

СОЮЗ

Верховне командування

Лорд-маршал Крой — головнокомандувач армії Його Величності на Півночі.

Полковник Фелніґ — його начальник штабу, має напрочуд куце підборіддя.

Полковник Бремер дан Горст — королівський оглядач Північної війни і знеславлений майстер фехтування, колишній Перший страж короля.

Рюрген і Янґер — його вірні слуги, один старий, а другий... молодший.

Баяз, Перший з-поміж магів — голомозий чарівник, якому, ймовірно, сотні років, а також впливовий представник Закритої Ради, найближчих радників короля.

Йору Сульфур — його лакей, охоронець і головний рахівничий.

Денка і Сауризин — два старих адепти з Університету Адуа, вчені, які проводять експеримент для Баяза.

Дивізія Джеленгорма

Генерал Джеленгорм — давній друг короля, надзвичайно молодий для свого звання, його характеризують як сміливого, але схильного до помилок.

Реттер — його тринадцятирічний горніст.

Полковник Валлімір — амбітний командир Першого Королівського полку.

Старший сержант Форест — старший унтерофіцер зі штату Першого полку.

Капрал Танні — спекулянт і прапороносець Першого полку, який уже багато років служить в армії.

Кавалеристи Жовток, Клайдж, Ворт і Ледерлінген — нетямущі новобранці, прикомандировані до Танні як вістові.

Полковник Веттерлант — педантичний командир Шостого полку.

Майор Калфер — його заступник-панікер.

Сержант Гонт, рядовий Роуз — солдати Шостого полку.

Майор Попол — командир першого батальйону Ростодського полку.

Капітан Ласмарк — бідний капітан Ростодського полку.

Полковник Вінклер — хоробрий командир Тринадцятого полку.

Дивізія Міттеріка

Генерал Міттерік — професійний військовий з великим підборіддям і норовом, його характеризують як спритного, але необачного.

Полковник Опкер — його начальник штабу.

Лейтенант Дімбік — невпевнений у собі молодий офіцер зі штабу Міттеріка.

Дивізія Міда

Лорд-губернатор Мід — восначальник-дилетант із шиєю як у черепахи, в мирний час губернатор Англії, ненавидить північан, як свиня м'ясників.

Полковник Гарод дан Брок — чесний і старанний підлеглий Міда, син сумнозвісного зрадника.

Фінрі дан Брок — надзвичайно амбітна дружина полковника Брока, донька лорд-маршала Кроя.

Полковник Брінт — старший у штаті Міда, давній друг короля.

Аліз дан Брінт — наївна молода дружина полковника Брінта.

Капітан Гардрік — штабний офіцер Міда, який носить обтислі штани.

Прибічники Шукача

Шукач — отаман тих північан, які воюють на боці Союзу. Давній приятель Кривавої Дев'ятки, колись близький друг Чорного Доу, а тепер його запеклий ворог.

Червона Шапка — права рука Шукача, носить червону відлогу.

Черствий — бувалий Іменитий, який очолює дюжину для Шукача.

Червоний Ворон — один із карлів Черствого.

ПІВНІЧ

Трон Скарлінґа та його оточення

Чорний Доу — Протектор Півночі або її викрадач, залежить у кого спитати.

Клешня — його права рука, тобто головний охоронець і сраколиз.

Ішрі — його радниця, чаклунка з пустельного Півдня і заклятий ворог Баяза.

Каул Тіпало — спотворений шрамом Іменитий з металевим оком, якого дехто називає псом Чорного Доу.

Карнден Зоб — Іменитий, якого вважають принциповим, колись був правою рукою Руда Тридуби, потім одним із наближених до Бетода, тепер очолює дюжину для Чорного Доу.

Химерниця — його терпляча права рука.

Вірран із Блая — знаменитий герой з крайньої Півночі, який орудує Батьком Мечів. Його також називають Лускунчиком, позаяк у нього в голові наче щось луснуло.

Веселун Йон Камбер, Брек-і-Дайн, Скоррі Легкоступ, Агрік, Атрок і Дрофд — інші члени дюжини Зоба.

Люди Скейла

Скейл — старший син Бетода, нині найменш могутній із п'яти бойових ватажків Доу, сильний, як буйвол, хоробрий, як буйвол, і з мізками як у буйвола.

Блідий-Як-Сніг — колись один із бойових ватажків Бетода, тепер права рука Скейла.

Гансул Білоокий — сліпий на одне око Іменитий, колись був посланцем Бетода.

«Принц» Кальдер — молодший син Бетода, сумнозвісний боягуз та інтриган, тимчасово засланий за пропозицію миру.

Сефф — його вагітна дружина, донька Каула Річі.

Глибокий і Мілкий — пара головорізів, які наглядають за Кальдером у надії збагатитися.

Люди Каула Річі

Каул Річі — один із п'яти бойових ватажків Доу, старий воїн, відомий своєю доброчесністю, батько Сефф, тесть Кальдера.

Брідіан Розлийвода — Іменитий, колишній член дюжини Зоба.

Бек — юний фермер, який прагне зажити слави на полі бою, син Шами Безсердечного.

Рефт, Колвінг, Стодер і Брейт — інші юнаки, яких забрали воювати разом із Беком.

Люди Глами Золотого

Глама Золотий — один із п'яти бойових ватажків Доу, нестерпно марнославному, загрузлий у ворожнечі з Кейрмом Залізноголовим.

Сатт Крихкий — відомий своєю жадібністю Іменитий.

Дрімота — карл на службі в Золотого.

Люди Кейрма Залізноголового

Кейрм Залізноголовий — один із п'яти бойових ватажків Доу, відомий своєю впертістю, загрузлий у ворожнечі з Гламою Золотим.

Кучерявий — відважний розвідник.

Айріг — злосливий воїн, який орудує бойовою сокирою.

Норов — лихослівний лучник.

Інші

Брод Тенвейс — найвідданіший із п'яти бойових ватажків Доу, огидний, як інцест.

Зайда-На-Порозі — одержимий цивілізацією дикун-велет, володар усіх земель на захід від Крінни.

Возз'єднані з землею (мертві, вірогідно мертві або давно померлі)

Бетод — перший король північан, батько Скейла і Кальдера.

Скарлінг Простоволосий — легендарний герой, який свого часу об'єднав Північ проти Союзу.

Кривава Дев'ятка — колишній чемпіон Бетода, людина, якої на Півночі бояться найбільше, недовго був королем північан, перш ніж його вбив Чорний Доу (ймовірно).

Руд Тридуба — відомий своєю доброчесністю вождь Уффріта, який воював проти Бетода і загинув у двобої з Кривавою Дев'яткою.

Форлі Найслабший — відомий своєю немічністю воїн, приятель Чорного Доу і Шукача, вбитий за наказом Кальдера.

Шама Безсердечний — знаменитий чемпіон, якого вбив Кривава Дев'ятка. Батько Бека.

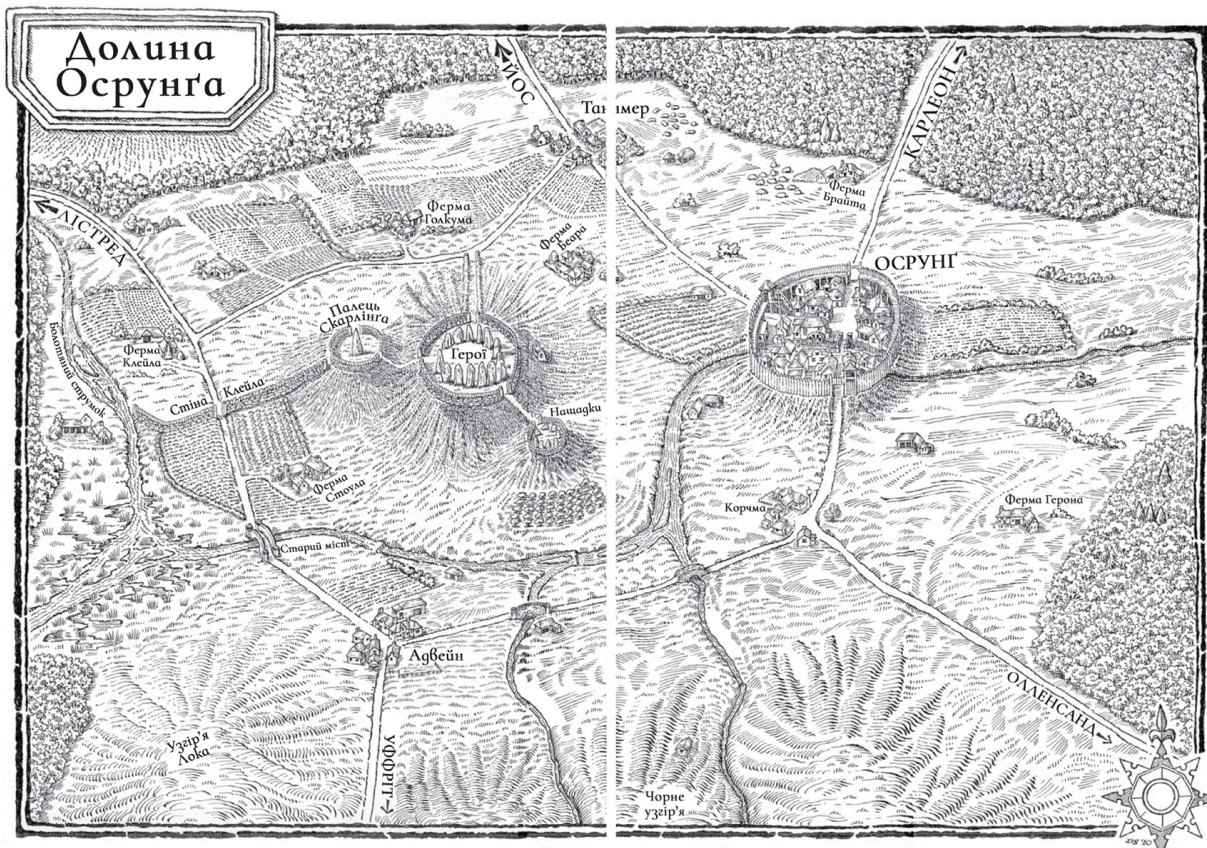
Для Єви

Колись ти прочитаєш це
і скажеш: «Тату, а нащо всі ці мечі?»

Перед битвою

Нещасна та країна, що потребує героїв.

Бертольт Брехт

ЧАСИ

Я — надто старий для цього лайна, — пробубнів Зоб, щокроку кривлячись від болю у хворому коліні. Йому пора йти на спочинок. Давно пора. Сидіти на ґанку свого дому з люлькою в зубах, усміхатися сонцю, що пірнає у воду, та проводити сповнений чесною праці день. Не те щоб у нього був свій дім. Зате коли з'явиться, то неодмінно буде гарний.

Він саме пробурався крізь діру в розваленому мурі. Серце гупало, мов киянка, через довге сходження крутим схилом, через буйну траву, що чіплялася за черевики, і злостивий вітер, що намагався звалити його з ніг. Проте найбільше, якщо по щирості, через страх, що на вершині його чекає загибель. Він ніколи не вважав себе відчайдухом, а з віком ставав тільки боягузливішим. Дивна річ: що менше років залишається, то дужче боїшся їх втратити. Мабуть, людина, з'являючись на світ, отримує запас сміливості і з кожною халепою вичерпує його.

А Зоб пережив чимало халеп. І виглядало на те, що він от-от ускочить у ще одну.

Нарешті ступивши на рівний клапоть землі, він перевів подих, зігнувся і витер виточені вітром сльози, силкуючись вгамувати кашель, який від того став іще гучнішим. Попереду крізь морок скалозубили Герої, неначе величезні беззоряні діри в нічному небі, учетверо вищі за людину, а то й більше. Забуті велети, покинуті на вершині пагорба під пронизливим вітром, що вперто чатували пустку.

Зоб намагався прикинути, скільки важили ті здоровенні кам'яні боввани. А от як їх туди виволокли, хіба лише на тому світі знали. Чи хто їх виволік. І нащо. Проте мерці не могли про це розповісти, а Зоб не збирався приєднуватися до них лише для того, щоб це з'ясувати.

Тепер він угледів слабенький відблиск багаття на пощерблених краях каменюччя. А крізь тихе завивання вітру до нього долинав гомін чоловічих голосів. Це нагадало про ризик, на який він йшов, і страх знову ринув на нього хвилюю. Хоча страх — це корисна штука, поки змушує ворухити мізками. Колись давно йому це сказав Руд Тридуба. Зоб добре все обміркував і вирішив, що зробив правильний вибір. Або

принаймні найменш неправильний. Іноді це найкраще, на що можна сподіватися.

Він глибоко вдихнув, намагаючись згадати, як почувався замолоду, коли суглоби не підводили й на все було начхати, а відтак обрав зручний просвіт між величезними старими каменюками і пройшов крізь нього.

Можливо, колись у давнину це була святиня і в каменях таїлася потужна магія, а зайти в коло без запрошення було найтяжчим злочином. Але якщо якісь давні боги і образились на нього, то не подали знаку. Хіба що вітер скорботно зітхав, та й усе. Магії нині обмаль, як і святості. Такі вже настали часи.

Світло вогнища змістилося на внутрішній бік Героїв, проливаючи рудаву заграву на ямкувате каміння, обросле мохом, зашкарубленими стеблами ожини, кропивою та бур'яном. Від одного відкололася горішня половина, ще пара за століття впала, залишивши прогалини, що нагадували щербатий вишкір черепа.

Зоб нарахував вісім чоловіків, що кублились довкола розшарпаного вітром багаття, щільно закутані в зношені плащі, полатані накидки та діряві ковдри. Відблиски вогню мерехтіли на худорлявих обличчях зі шрами, щетиною і бородами, та іскрилися на облямівках щитів і лезах зброї. Купа зброї. Назагал ця ватага мало чим відрізнялася від загону Зоба, хіба що була трохи молодша. Либонь, вони і справді мали чимало спільного. Зобу навіть на мить здалося, що обернений профілем чоловік — це Ютлан. Йому від несподіванки аж сперло груди, а з уст от-от мало зірватися вітання. Потім він згадав, що Ютлан уже дванадцять років як у сирій землі, а він виголошував промову над його могилою.

Можливо, у світі є лише певна кількість облич. І коли достатньо довго топчеш ряст, то бачиш, як їх використовують знову.

Зоб високо підняв обернені долонями вперед руки й щосили старався, щоб вони не тремтіли.

— Добrivечір! — вигукнув він.

Обличчя різко повернулися до нього. Руки смикнулися до зброї. Один чоловік схопив лук. У Зоба аж у животі похололо. Та перш ніж той встиг натягнути тятиву, його сусіда висунув руку й опустив лук долу.

— Стривай, Червоний Вороне, — озвався дебелий старигань із густою сивою бородою. На його колінах лежав оголений меч — блискучий і готовий до бою. Зоб якось чудернацьки всміхнувся. Він упізнав старого. А отже, його перспективи поліпшились.

Стариганя звали Черствий. Він був Іменитим із далекого минулого. Колись Зоб пліч-о-пліч воював із ним у кількох битвах, і ще в кількох — проти нього. Втім, Черствий мав солідну репутацію. Бувалий, розважливий вояка, не з тих, хто спершу вбиває, а потім ставить запитання, що нині ставало дедалі звичнішим. Скидалося на те, що він був ватажком цього загону, бо парубок на прізвисько Червоний Ворон, хоч і насупився, проте, на втіху Зобу, таки поклав свій лук. Зоб не хотів, щоб сьогодні ввечері когось убили, й не соромився зізнатися, що передусім мав на увазі себе. Крім того, до світанку лишалося ще кілька годин, а навколо було до біса заточеної сталі.

— Ради мертвих! — вигукнув Черствий. Він сидів незрушно, мов Герої, хоча його думки, понад усякий сумнів, бігли навперейми. — До нас посеред ночі завітав Карнден Зоб. Чи я обізнався?

— Не обізнався, — відказав Зоб, повільно ступивши кілька кроків уперед. Він досі тримав руки високо над головою і намагався мати якомога безтурботніший вигляд, поки на нього зизом дивилися вісім пар очей.

— А ти трохи посивів, Зобе.

— Ти теж.

— Війна йде, як-не-як. Сам знаєш. — Старий вояка поплескав себе по череву. — Псує мені нерви.

— Чесно кажучи, мені також.

— Але хто буде воювати, як не ми?

— Еге, пекельна нам роботонька дісталася. А кажуть: старий кінь новий пліт не перескочить.

— Я зараз стараюся взагалі не скакати, — відказав Черствий. — Чув, що ти зі своєю дюжиною воюєш на боці Чорного Доу.

— Намагаюсь воювати якомога менше, а щодо боку — твоя правда. За мій хліб платить Доу.

— Люблю хліб. — Черствий опустил погляд на багаття і з задумливим виразом обличчя розворушив його галузкою. — За мій тепер платить Союз.

Хлопці завовтузились: язика облизували губи, пальці лоскотали зброю, а в очах поблискував вогонь. Вони були мов глядачі двобою, що приглядаються до перших випадів і намагаються вгадати, хто переможе. Черствий знову підвів погляд.

— Виходить, ми по різні боки.

— І ми дозволимо такій дрібниці зіпсувати нашу чемну розмову? — спитав Зоб.

Неначе слово «чемний» було образою, Червоний Ворон знову закипів.

— Давайте просто вб'ємо цього вишкребка!

Черствий повільно обернув до нього сповнене зневаги обличчя.

— Якщо трапиться немислиме, і мені знадобиться твоя допомога, я скажу, що робити. А доти тримай язик за зубами, недоумку. Такий бувалець, як Карнден Зоб, не ліз би чортові на роги дарма.

Його погляд ковзнув по каменях і знову прикипів до Зоба.

— То чого ти прийшов сам-самісінький? Більше не хочеш битися за цього покидька Доу й вирішив приєднатися до Шукача?

— Я б так не сказав. Воювати за Союз — не моє, за всієї поваги до тих, хто це робить. У кожного є свої причини.

— Я намагаюсь не судити людину тіки за тим, хто її друзі.

— Хороші люди завше є по обидва боки, — зауважив Зоб. — Річ у тім, що Чорний Доу попросив мене пройтися до Героїв, трохи постояти на варті і подивитися, чи йде сюди Союз. Але, може, б ти збавив мені клопоту. То як, Союз іде сюди?

— Не знаю.

— Але ж ти тут.

— Я б на це не зважав. — Черствий без особливої втіхи глянув на парубків довкруг багаття. — Як бачиш, я тут майже один. Шукач попросив мене пройтися до Героїв, постояти на варті і подивитись, чи, бува, не з'явиться тут Чорний Доу або хтось із його ватаги. — Він здивив брови і спитав: — То як гадаєш, з'явиться?

Зоб вищирився.

— Не знаю.

— Але ж ти тут.

— Я б на це не зважав. Тут лише я і моя дюжина. Окрім Розлийводи. Він зламав ногу кілька місяців тому. Довелося лишити його, щоб оклигував.

Черствий гірко всміхнувся і штурхнув багаття галузкою, здіймаючи сніп іскор.

— У тебе завше був згуртований загін. Певно, твої вже стоять навколо Героїв із луками напоготів.

— Щось на кшталт.

Парубота Черствого аж відсахнулася, роззявивши роти, приголомшена голосом, який лунав казна-звідки, а надто тим, що голос був жіночий.

Схрестивши руки й опершись на одного з Героїв так недбало, неначе то була стіна таверни, стояла Химерниця з мечем у піхвах і луком на плечі.

— Здоров був, Черствий! — гукнула вона.

Старий вояка скривився.

— Могла бодай тятиву натягнути, щоб вдати, ніби нас не легковажиш.

Вона кивком вказала у пільму.

— Є там кілька хлоп'ят, готових всадити стрілу у твою пику, якщо хтось криво на нас гляне. Ну що, стало краще?

Черствий ще більше скривився.

— І так, і ні, — відказав він.

Його парубота встромила очі в прогалини між каменями. Нараз ніч сповнилась загрозою.

— А ти досі полигачка, еге ж?

Химерниця почухала довгий шрам на голові з коротким, мов стерня, волоссям.

— Кращих пропозицій нема. Ми як старе подружжя, що вже роками не трахається, а тільки гиркається.

— У нас із жінкою теж так було, поки вона не вмерла. — Черствий постукав пальцем по оголеному мечу. — Щоправда, тепер сумую за нею. Я здогадався, що ти з компанією, Зобе, допіру побачив тебе. А що ти досі точиш ляс, а я досі дихаю, то, гадаю, ти налаштований владнати цю ситуацію розмовою.

— Тоді ти достобіса проникливий. Саме такий мій план.

— Мої вартові живі?

Химерниця обернулася і свиснула, і з-поза одного з бовванів вислизнув Скоррі Легкоступ. Він обіймав молодика з великою рожевою родимкою на щоці. Вони майже скидалися на двох старих

друзяк, якби не ніж у руці Скоррі, вістря якого лоскотало горло Родимки.

— Звиняйте, отамане, — сказав бранець Черствому. — Заскочили зненацька.

— Буває.

В освітлене багаттям коло, зашпортуючись, влетів худорлявий хлопчина, неначе хтось його щосили штурхонував. Він заплутався у власних ногах і з зойком розпластався у високій траві. Із темряви позаду нього виринув Веселун Йон — похмурий бородань із сокирою в руці й важким блискучим клинком на чоботі.

— Дяка мертвим, — мовив Черствий, махнувши галузкою на хлопця, що саме спинався на ноги. — Син моєї сестри. Обіцяв не спускати з нього очей. Якби ти вбив його, мене б із лайном з'їли.

— Він спав, — буркнув Йон. — Не надто пильний вартовий, еге ж? Черствий знизав плечима.

— А ми нікого не чекали. Чого-чого, а пагорбів і каменяччя у нас на Півночі задосить. Хто б міг подумати, що пагорб із камінням виявиться таким принагідним місцем.

— Мені до пагорба байдуже, — відказав Зоб, — тільки-от Чорний Доу сказав піднятися сюди.

— А коли Чорний Доу щось каже... — озвався Брек-і-Дайн, майже виспівуючи слова, як це зазвичай роблять горяни, і ступив на широке плесо трави. Багаття пролило світло на татуйований бік його дорідного обличчя, а западини другого залили тіні.

Червоний Ворон хотів був скочити на ноги, але Черствий присадив його, поплескавши по плечі.

— Чи ти ба! Усе вам, хлопці, не сидиться.

Він зиркнув на сокиру Веселуна Йона, тоді на посмішку Химерниці, тоді на пузо Брека і, зрештою, на ніж Скоррі, досі приставлений до горла вартового. Видно, оцінював перспективи, точнісінько як це зробив би Зоб.

— Вірран із Блая з вами?

Зоб звільна кивнув.

— Не знаю чого, але він заповзвся невідступно ходити за мною.

Тут, мов за командою, з темряви пролунав дивний акцент долинянина:

— Шогліг сказала... що мене... приведе до моєї долі... людина з кісткою у горлі. — Голос Віррана відлунював від каменів і, здавалось, линув звідусіль нараз. Він як ніхто вмів створювати драматичну атмосферу. Кожен справжній герой має володіти таким умінням. — А Шогліг стара, як ці камені. Подейкують, її саме пекло не приймає. І лезо не тне. Кажуть, вона бачила, як народився світ, і як він згине, теж побачить. Ось жінка, до якої мусить прислухатись чоловік, еге ж? Принаймні так кажуть.

Вірран пройшов через прогалину, що залишилась на місці одного з Героїв, і зупинився у світлі вогнища: високий, худорлявий, обличчя затінене відлогою, терплячий, як зима. Батько Мечів лежав на його плечах, мов коромисло, руків'я поблискувало сірим металом, а з укладеного в піхви клинка звисали його довгі руки.

— Шогліг розповіла мені, коли, де і як я помру. Сказала пошепки і взяла з мене слово, що я триматиму це в таємниці, бо магія, яку розбовкали, уже не магія. Тому я не можу сказати, коли і де це буде, але не зараз і не тут.

Він зупинився за кілька кроків від багаття.

— Та з вами, хлопці, все інакше...

Вірран схилив голову набік. Із затіненого відлогою обличчя виднілися лише кінчик його гострого носа, кутасте підборіддя і тонкі вуста.

— Шогліг не сказала, коли прийде ваш час.

Вірран не рухався. Та й не було потреби. Химерниця поглянула на Зоба і, закотивши очі, втупилась у зоряне небо.

Проте хлопці Черствого почули цю історію не сотий, а тільки перший раз.

— Це Вірран? — тихо спитав один із них у свого сусіда. — Вірран Лускунчик? Це він?

Його сусід нічого не сказав, тільки борлак ковзнув по шиї, коли він зглитнув.

— Що ж, моїй старій дупі буде непереливки, якщо почнеться бій, — бадьоро мовив Черствий. — Є шанс, що ви дасте нам забратися звідси?

— Я навіть наполягатиму на цьому, — відказав Зоб.

— І зброю можна взяти?

— Я не хочу збивати вас на слизьке. Мені просто потрібен цей пагорб.

— Чи радше Чорному Доу.

— Це нічого не змінює.

— Тоді ласкаво просимо. — Черствий поволі підвівся і скривився, розпростуючи ноги. Певно, йому теж дошкуляли хворі коліна. — Вітрисько тут такий, що до кісток діймає. Краще сидіти внизу, в Осрунзі, і гріти ноги біля багаття.

Як на правду, то Черствий мав рацію. Зоб навіть задумався, кому з них більше поталанило. Черствий задумливо вклав меч у піхви й чекав, поки його хлопці збирали своє причандалля.

— Дуже шляхетно з твого боку, Зобе. Недарма кажуть, що ти порядний чоловік. Добре, коли люди по різні боки можуть домовитися, навіть посеред усього цього. Нині шляхетність уже не в моді.

— Такі часи.

Зоб кивком подав знак Легкоступу, той забрав ніж від горла Родимки, злегка вклонився і простягнув руку долонею до вогню. Родимка відступив, потираючи свіжовиголену смужку на зарослій щетиною шії, і заходився згортати ковдру. Зоб засунув великі пальці за портупею і пильнував парубків Черствого, поки вони збиралися в дорогу — на випадок, якщо комусь із них закортить погратися в героя.

Червоний Ворон якраз справляв враження того, хто міг викинути колінце. Він закинув лук на плече і вовкувато поглядав довкола. В одній руці він міцно тримав щит із зображенням червоного птаха, а в іншій стискав сокиру, аж суглоби білили. Якщо в нього й раніше свербіли руки вбити Зоба, то останні кілька хвилин навряд чи розохотили його.

— Купка старих пердунів і якась шльондра, — процідив він крізь зуби. — І ми поступимось цій потлочі без бою?

— Ні, ні, — відказав Черствий, закидаючи на плече свій щит, що побував у бувальцях. — Я поступаюся, і хлопці йдуть зі мною. А ти залишишся тут і зійдешся із Вірраном у двобої.

— Я що? — Червоний Ворон, увесь як на голках, блимнув оком на Віррана, і той обернув до нього досі кам'яне, мов у самих Героїв, обличчя, чи радше те, що з нього було видно.

— Битимешся, — відрік Черствий, — якщо вже тобі так руки сверблять. Потім я відвезу твій порубаний труп матусі і скажу, щоб

вона не переймалась, бо такою була твоя воля. Ти так любив цей йобаний пагорб, що мусив за нього померти.

Рука Червоного Ворона нервово стисла сокирище.

— Га?

— Може, ти б краще пішов разом із нами, благословляючи Карндена Зоба за те, що він чесно попередив нас і відпустив без стріл у дупах.

— Ага, — сказав Червоний Ворон і сердито відвернувся.

Черствий зітхнув, надимаючи щоки.

— Ох уже ця нинішня молодь. Невже ми теж колись були такі дурні? Зоб знизав плечима.

— Найімовірніше.

— Я б не сказав, що був такий спраглий до крові, як вони.

Зоб знову стенив плечима.

— Такі часи.

— Правда, правда, і ще раз правда. Багаття ми лишаємо. Ходімо, хлопці.

Вони попрямували до південного схилу пагорба, допаковуючи залишки свого надіб'я на ходу, й один за одним танули в мороці між каменями. Небіж Черствого зупинився в прогалині та показав Зобу середній палець.

— Ми ще вернемося сюди, падлюки!

Дядько ляснув його по кучматій голові.

— Ай! За що?

— За неповагу.

— Так ми ж воюємо, чи як?

Черствий знову відважив йому потиличника, що той лиш заячав.

— Це не привід грубіянити, гімнюче.

Зоб так і стояв, аж поки ниття хлопця розтануло у вітрі за бовванами, тоді зглитнув кислу слину і витяг пальці з-за пояса. Його руки тремтіли. Щоби приховати це, він мусив терти їх одна об одну, вдаючи, ніби йому холодно. Зате завдання було виконано, і всі причетні досі дихали, а отже, на думку Зоба, усе скінчилось якнайкраще.

Одначе Веселун Йон не поділяв його думку. Він підійшов до Зоба, нахмурений, немов із нього от-от полетять блискавки, і плюнув у вогонь.

— Можливо, колись ми пошкодуємо, що не вбили цих типів.

— Пощада зазвичай не так обтяжує мою совість, як убивство.

— Воїну ліпше не бути надто совісним, — докинув свій п'ятак Брек, вигулькнувши біля Зоба.

— А ще воїну ліпше не бути надто череватим, — озвався Вірран. Він зняв Батька Мечів із плечей і стійма спер на землю. Навершя меча сягало його шиї, дарма що й мечник був на зріст нівроку. Вірран повертів його, споглядаючи, як світло міниться на хрестовині, а тоді додав: — Кожен із нас мусить нести свій тягар.

— У мене з цим усе гаразд, кістлявий вилупку.

Горянин гордо погладив своє величезне черево, як батько погладив би голову сина.

— Отамане, — мовив Агрік, виходячи з пітьми на світло багаття, з луком на плечі та стрілою, що гойдалась, затиснута між пальцями.

— Вони пішли? — запитав Зоб.

— Бачив, як вони проходили повз Нащадків. Зараз перетинають річку в напрямку Осрунга. За ними пильнує Атрок. Якщо повернуться, ми будемо знати.

— Гадаєш, вони повернуться? — спитала Химерниця. — Утім, Черствий старого гарту. Він, може, і шкірив зуби, та це ще не означає, що він їх на нас не гострить. Ти віриш тому старому шкарбуну?

Зоб насупився, вдивляючись у пітьму.

— Десь так само, як і всім іншим у наші часи.

— Все так погано? Тоді краще поставити вартових.

— Ага, — сказав Брек. — І пильнувати, щоб наші не спали.

Зоб ляснув його по плечі.

— Люб'язно з твого боку зголоситися на першу зміну.

— Твоє пузо може скласти тобі компанію, — кинув Йон.

Зоб і його ляснув по плечі.

— Радий, що ти за. Можеш йти на варту другим.

— От дідько!

— Дрофде! — гукнув Зоб.

Було нескладно здогадатись, що кучерявий парубок новенький, бо він негайно відгукнувся:

— Так, отамане?

— Бери сідланого коня і вертайся дорогою на Йос. Не знаю, кого ти стрінеш першими: найімовірніше, хлопців Залізноголового, а може,

і Тенвейса. Скажи їм, що ми натрапили на одну з дюжин Шукача біля Героїв. Мабуть, вони просто прийшли порознюхувати, але...

— Та певно, що порознюхувати. — Химерниця відкусила шматочок кірки з рани на пальці і сплюнула. — Війська Союзу ще далеко звідси, розділені, розкидані, і намагаються зібратися в рівні бойові порядки на місцевості, де немає жодного рівного клаптика землі.

— Найімовірніше. Але ти все одно рушай і передай звістку.

— Зараз? — спантеличено перепитав Дрофд. — Поночі?

— Ні, можна наступного літа, — огризнулася Химерниця. — Авжеж, зараз, йолопе. Тобі треба просто їхати туди, куди веде дорога, — оце й усе.

Дрофд важко зітхнув.

— Робота не для слабаків.

— На війні, хлопче, будь-яка робота не для слабаків, — відказав Зоб.

Він би радше послав когось іншого, але тоді вони би до світанку сперечалися, чому новенький не поїхав. Коли чогось не можна уникнути, то треба зробити це правильно.

— Ваша правда, отамане. Я, мабуть, повернуся аж за кілька днів. З роздовбаною сракою.

— Чого? — спитала Химерниця і промовисто завихляла стегнами. — Тенвейс — твій особливий друг, еге ж?

Пролунав сміх. Брек загиготів, Скоррі хихикнув, і навіть похмурий вираз обличчя Йона трохи пом'якшав, а отже, його цей жарт незле розвеселив.

— Смішно до всрачки, — кинув Дрофд і пішов у темряву шукати коня та ладнатись у дорогу.

— Кажуть, для цього діла курячий жир помічний! — гукнула йому вслід Химерниця.

Регіт Віррана відлунював від Героїв і линув у чорну порожнечу.

Коли хвилювання вщухло, Зоб відчув, що змучився до краю.

Він сів біля вогню, кривлячись від болю в колінах. На місці Черствого земля була ще тепла. Скоррі примостився потойбіч багаття і заходився гострити ножа. Скрегіт металу карбував ритм, а він високим голосом виводив тиху пісню про Скарлінґа Простоволосого — найславетнішого героя Півночі, який у давнину об'єднав клани, щоб вигнати із цих земель Союз. Зоб сидів і слухав,

покусуючи шкіру біля нігтів, де вже й місця живого не було, і думав, що йому, врешті-решт, треба позбутися цієї звички.

Вірран поклав Батька Мечів на землю, присів навпочіпки і витягнув старий мішечок із рунами.

— Саме час поворожити, га?

— Може, обійдемося без цього? — пробубнів Йон.

— Чого це? Боїшся того, що покажуть знаки?

— Боюся, що ти нагородиш небилиць і я не спатиму пів ночі, намагаючись добрати глузду в тій маячні.

— Подивимось.

Вірран висипав руни в жменю, плюнув на них і кинув біля вогню. Зоб мимоволі нахилився, щоб і собі поглянути, хоча він ні за які гроші не зміг би прочитати ті кляті знаки.

— Ну, що там кажуть руни, Лускунчику?

— Кажуть... — Вірран примружився, неначе намагався розгледіти щось вдалині, — ...проллється кров.

Химерниця чмихнула.

— Вони завжди так кажуть.

— Ага. — Вірран закутався в плащ, заплющив очі та притулився носом до руків'я меча, мов до коханої. — Проте останнім часом вони дедалі рідше помиляються.

Зоб обвів понурим поглядом Героїв — забутих велетів, що вперто чатували пустку.

— Такі часи, — прожебонів він.

МИРОТВОРЕЦЬ

Він стояв біля вікна, поклавши руку на кам'яну стіну, і кінчиками пальців барабанив, барабанив, барабанив. Його похмурі очі зорили вдалину. Через лабіринт брукованих вулиць Карлеона, плетиво гострих, покритих шифером дахів, і височезні, зведені ще за його батька, мури міста, що почорніло та блищало від сльоти. Через імлісті поля, сірий зарічок і смугасту грядку пагорбів край долини. Так ніби, якби насупився як слід, він зміг би подивитись далі — через два десятки миль перетятої місцевості, на розкидане військо Чорного Доу. Туди, де вирішувалась доля Півночі.

Без нього.

— Я лише хочу, щоб усі робили так, як я кажу. Невже я прошу забагато?

Сефф тишком стала позаду нього, притуляючись до його спини животом.

— Це було б розважливо з їхнього боку.

— Я ж усе-таки знаю, як краще, правда?

— Авжеж.

— Схоже, на Півночі є кілька міднолобих вилупків, які не розуміють, що ми маємо відповіді на всі питання.

Її рука ковзнула вгору по його руці і притисла невгамовні пальці до каменю.

— Чоловікам не подобається домовлятися про мир, але, зрештою, вони підуть на це. От побачиш.

— А доти, як і всі провидці, я зневажений, знехтуваний, і у вигнанні.

— А доти ти замкнений у кімнаті зі своєю дружиною. Хіба це так погано?

— Єдине місце, де я хочу бути, — збрехав він.

— Неправда, — прошепотіла вона, лоскочучи вустами його вухо. — Ти майже такий лукавий, як про тебе кажуть. Ти хочеш бути там, поруч зі своїм братом, в обладунках. — Її руки ковзнули йому під пахви, а тоді по грудях. Він ледь затремтів од лоскоту. — Рубати голови південців цілими підводами.

— Різня — моє улюблене хобі, як ти знаєш.

— Ти вбив більше людей, ніж Скарлінг.

— Я б і в ліжко лягав в обладунку, якби міг.

— І лише турбота про мою шовковисту шкіру зупиняє тебе.

— Відрубані голови, проте, можуть заляпати кров'ю. — Він обернувся до неї обличчям і звільна тицьнув пальцем у її груди. — Тому я волю швидко пронизувати серце.

— Так само, як пронизав моє. Ти ж вправно орудуєш мечем.

Він пискнув, відчувши її руку між ніг, і, хихикаючи, поповз по стіні з простягнутими перед себе руками, щоб тримати її на відстані.

— Гаразд, визнаю! З мене кращий коханець, ніж воїн.

— Нарешті ти сказав правду. Лише поглянь, що ти зробив зі мною.

Сефф поклала руку на живіт і насупилась до нього. Він підійшов ближче, і на її скривлених устах заграла усмішка. Його рука лягла на її руку, а кінчики пальців пестили випуклий живіт.

— Хлопчик, — прошепотіла вона. — Я відчуваю це. Спадкоємець Півночі. Ти станеш королем, і тоді...

— Ш-ш-ш. — І він закрив її уста поцілунком. Бо ж невідомо, хто й коли тебе підслуховує. — І хай там як, а в мене є старший брат, пам'ятаєш?

— Тупоголовий старший брат.

Кальдер скривився, але не став заперечувати.

Він зітхнув, кинувши погляд на її живіт, який водночас дивував, тішив і лякав його.

— Батько завжди казав, що немає нічого важливішого за сім'ю. — Крім влади. — До того ж, який сенс сперечатися про те, чого в нас немає. Ланцюг мого батька носить Чорний Доу — от через кого нам треба перейматися.

— Чорний Доу — просто одновухий головоріз.

— Головоріз, у якого під чоботом уся Північ і якому вторують наймогутніші отамани.

— Наймогутніші отамани... — з глузливым смішком промовила вона. — Курдуплі з помпезними іменами.

— Брод Тенвейс.

— Той старий гнилий хробак? Та мене нудить від однієї думки про нього.

— Кейрм Залізноголовий.

— Я чула, що в нього крихітний стручок. Тому він вічно супиться.

— Глама Золотий.

— Ще менший. Завбільшки як палець немовляти. А в тебе є союзники.

— Та невже?

— Ти це чудово знаєш. От, скажімо, мій батько: ти подобаєшся йому. Кальдер скривився.

— Твій батько не ненавидить мене, але я сумніваюся, що він кине́ться перерізати мотузку, якщо мене повісять.

— Він благородний чоловік.

— Авжеж. Каул Річі — взірець порядності, усі це знають. — Якщо це чогось варте. — Але ми побралися, коли я був сином короля Півночі, і світ тоді був геть інакший. Він брав собі за зятя принца, а не ославленого боягуза.

Вона поплескала його по щоці, ніжно й водночас доволі сильно, з ляскотом.

— Вродливого боягуза.

— На Півночі вродливих чоловіків люблять ще менше, ніж боягузів. Навряд чи твій батько задоволений тим, як склалася моя доля.

— Мені начхати на це. — Вона схопила його за сорочку і притягнула ближче із силою, якої годі сподіватися від тендітної жінки. — Я б однаково нічого не змінила.

— Я теж. Я просто кажу, що твій батько міг би.

— А я кажу, що ти помиляєшся. — Вона зловила його руку і знову притисла до свого опуклого живота. — Ви — сім'я.

— Сім'я. — Він не став казати, що сім'я може бути не лише силою, а й слабкістю. — Отже, у нас є твій шанований батько і мій тупоголовий брат. Можна вважати, що Північ наша.

— Буде наша. Я впевнена. — Вона звільня похитувалась і задкувала, відводячи його від вікна в бік ліжка. — Доу, може, і створений для війни, але війни не тривають вічно. Ти кращий за нього.

— Мало хто погодився б із цим. — Але йому було приємно чути це, особливо озвучене тим пестливим, звабливим голосом, яким вона шепотіла йому на вухо.

— Ти розумніший за нього. — Її щока ковзала його підборіддям. — Значно розумніший. — Її ніс торкався його шиї. — Найрозумніший чоловік на Півночі.

Їй-право, як він любив лестоці!

— Продовжуй.

— І, безперечно, вродливіший за нього. — Вона стисла його руку й опустила нижче живота. — Найвродливіший чоловік на Півночі...

Він облизав її вуста кінчиком язика.

— Якби найвродливіший правив, ти б уже була королевою Півночі...

Її пальці розстібали ремінь.

— Ви завжди знаєте, що сказати, адже так, принце Кальдере...

Раптом у двері хтось загнукав. Кальдер завмер. Кров миттю ринула в голову і запульсувала в скронях замість члена. Ніщо так не руйнує романтичний настрій, як загроза наглої смерті. Знову пролунав гуркіт. Масивні двері задвигтіли. Кальдер і Сефф відірвалися одне від одного і, розпашілі, заходились похапцем опоряджати одяг. Вони радше скидалися на пару закоханих підлітків, яких застукали батьки, ніж на подружню пару, яка вже п'ять років у шлюбі. Ось тобі і мрії про владу. Він навіть над замком на власних дверях не мав влади.

— Клятий засув з того боку, чи вам повилазило? — гаркнув він.

Заскреготів метал, і двері зі скрипом відчинились. У склепінчастому прогоні стояв чоловік, його патлата голова майже торкалася замкового каменю. Понівечений бік обличчя повернутий уперед. Від кутика рота через брову й поперек чола тягнувся величезний шрам, а в сліпій очниці холодно поблискувала металева куля. Якщо якісь рештки романтичного настрою ще забарились у закапелках покою чи штанях Кальдера, то цей жахливий шрам і око доби́ли їх.

Він відчув, як Сефф заклала, а що вона була значно сміливішою за нього, йому стало ще тривожніше. Гіршого передвісника лиха, ніж Каул Тіпало, годі було зустріти. Його називали сторожовим псом Чорного Доу, проте ніколи не казали цього дивлячись в його обпалене обличчя, а тільки за спиною. Людина, яку Протектор Півночі посилав виконувати найбруднішу роботу.

— Доу хоче бачити тебе.

Якби обличчя Тіпала лише почасти нажахало якогось сміливця, то його голос довів би справу до кінця. Хрипкий шепіт, через який кожне слово звучало так, ніби завдавало болю.

— Чого? — спитав Кальдер погідним, як літній ранок, голосом, дарма що його серце несамовито калатало. — Невже не може перемогти Союз без мене?

Тіпало не засміявся, але й не насупився. Він просто стовбичив у проймі дверей грізною німою брилою.

Кальдер постарався якомога безтурботніше знизати плечима.

— Що ж, мабуть, усі мусять коритися чиймось наказам. А як щодо моєї дружини?

Тіпало зиркнув на Сефф. Якби він хтиво шкірився до неї чи міряв її гидливим поглядом, Кальдеру було б легше. Але Тіпало дивився на вагітну жінку, як м'ясник на тушу — просто робота, та й усе.

— Доу хоче лишити її заручницею, щоб усі добре поводитись. Вона буде в безпеці.

— Поки всі добре поводитимуться.

Кальдер збагнув, що став перед дружиною, закриваючи її своїм тілом, як щитом. Благенький щит проти такого, як Тіпало.

— Саме так.

— А якщо Чорний Доу погано поведеться? Де мій заручник?

Тіпало знову вп'ялив око в Кальдера.

— Я буду твоїм заручником.

— Тобто якщо Доу не додержить свого слова, я можу вбити тебе, так?

— Можеш спробувати.

— Хм.

Каул Тіпало мав репутацію одного з наймогутніших воїнів Півночі. Зайве казати, що за Кальдером ходила геть інша слава.

— Можеш дати нам хвилику, щоб попрощатися?

— Чом би й ні? — відказав Тіпало і подався назад, аж поки з тіні замаячив лише полиск його металевого ока. — Я ж не чудовисько.

— Назад у той гадючник, — прожебонів Кальдер.

Сефф схопила його руку і, широко розплющивши очі, дивилася на нього зі страхом і ентузіазмом водночас. Він відчував те саме, тільки гостріше.

— Будь терплячий, Кальдере. І дивись під ноги.

— Я добиратимусь туди навшпиньки.

Якщо взагалі добереться. Він підозрював, що приблизно кожен четвертий просив Тіпала перерізати йому горлянку і викинути тіло в болото ще по дорозі.

Сефф узяла його за підборіддя великим і вказівним пальцями й добряче потрясла.

— Я серйозно. Доу боїться тебе. Батько каже, що він тільки й чекає якогось приводу, щоб убити тебе.

— Доу варто боятися мене. Хоч би ким я був, я однаково син свого батька.

Вона ще сильніше стисла його підборіддя, дивлячись йому просто в очі.

— Я кохаю тебе.

Він потупив очі в підлогу, відчуючи, як сльози клубком підступили до горла.

— Чому? Невже ти не розумієш, який я мерзотник?

— Ти кращий, ніж думаєш.

Він майже вірив її словам.

— І я кохаю тебе.

Йому навіть не довелось брехати. А як він лютував, коли батько оголосив про їхні заручини! Одружитися з тою кирпатою, язикатою, мізерною сукою? А тепер щоразу, коли він її бачив, вона здавалася йому дедалі вродливішою. І він дедалі більше любив її кирпатий ніс і гострий язик. Цього було майже достатньо, щоб відмовитись від інших жінок. Він пригорнув її, тамуючи сльози, і ще раз поцілував.

— Не хвилюйся. Не існує людини менш зацікавленої в моїй смерті, ніж я сам. Ти незчуєшся, як я повернусь до тебе в ліжку.

— В обладунках?

— Як забажаєш, — мовив він і подався до дверей.

— А доти обманювати зась.

— Я завжди кажу правду.

— Брехня, — промовила вона, беззвучно ворущачи губами, перш ніж вартіві зачинили двері на засув, а Кальдер залишився в темному коридорі з похмурою думкою, що, можливо, він більше ніколи не побачить свою дружину.

Це несподівано додало йому сміливості. Він поквапився за Тіпалом, який ще плентався коридором, наздогнав його і плеснув по плечі. Кальдера неабияк занепокоїло те, що плече Тіпала було тверде, як дровиняка, та попри це не змовчав.

— Якщо з нею щось трапиться, обіцяю, я...

— Кажуть, що твої обіцянки нічого не варті.

Тіпало зизом глянув на руку Кальдера, що нахабно лежала на його плечі, і той обережно прибрав її. Він, може, й рідко здобувався на сміливість, зате ніколи не бравував.

— І хто ж так каже? Чорний Доу? Якщо на Півночі є хтось, чії обіцянки важать менше, ніж мої, то це той покидьок Доу. — Тіпало мовчав, а от Кальдер був не з тих, кого легко заткнути. Для того щоб успішно плести інтриги, треба вправно плести язиком, а це вартує неабияких зусиль. — Доу ніколи не дасть більше, ніж можна вирвати у нього з рук. Тобі нічого не дістанеться, хоч би яким вірним ти був. Власне, що відданіший ти, то менше тобі дістанеться. От побачиш. Надто багато голодних псів, а м'яса обмаль.

Єдине живе око Тіпала ледь-ледь примружилось.

— Я не пес.

Більшість людей злякалися б цієї іскри гніву й замовкли б, але для Кальдера то була лише жаринка, з якої можна роздмухати полум'я.

— Я бачу, — прошепотів він так само тихо і знадливо, як шепотіла йому Сефф. — Більшість людей засліплює страх перед тобою, але я бачу, хто ти насправді. Ти — воїн, ясна річ, але й мислитель також. Завзятий, гордий — а чому б ні? — Кальдер зупинився в тінистій частині коридору і, переборюючи підсвідоме бажання відсахнутися від обличчя з отим жахливим шрамом, по-змовницьки нахилився до Тіпала. — Якби мені служив такий чоловік, як ти, я б не марнував його хист, як Чорний Доу. Це я обіцяю.

Тіпало поманив Кальдера рукою. На його мізинці крізь темінь полискував великий кривавий рубін. Кальдер не мав іншого вибору, як нахилитись ближче, ще ближче, так близько, що стало ніяково. Так близько, що він відчув тепле дихання Тіпала. Так близько, що хоч цілуйся. Так близько, що Кальдер бачив лише відображення своєї викривленої непевної посмішки в його безживному металевому оці.

— Доу хоче бачити тебе.

КУПИТИ